

Kultaterttuseljojen kantaäiti on valittu Tervapääskyn puutarhan tunnuskasviksi

Ainutlaatuinen, vanha kultaterttuselja on valittu puutarhakahvila Tervapääskyn puutarhan tunnuskasviksi. Pensas edustaa Valkeakoskella, Sääksmäen kirkon läheisyydessä, sijaitsevan historiallisen puutarhan alkuperäistä kasvillisuutta. Tunnuskasvi julkistetaan Tervapääskyn puutarhassa 30.6. klo 13 alkavassa tilaisuudessa.

Kultaterttuselja on toinen tänä vuonna julkistettavista historiallisen puutarhan tunnuskasveista. Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT:n kasvigeenivaratutkijoiden kehittämän tunnuskasvikonseptin avulla halutaan nostaa esiin historiallisten puutarhojen vanhoja kasvikantoja ja lisätä ymmärrystä vanhojen kasvien arvosta. Tunnuskasvi-statuksen myöntää Suomen kansallinen kasvigeenivaraohjelma.

Harvinainen kasvi harvinaisen huvilan puutarhassa

Vuonna 1986, matkustaessaan Valkeakoskella, kasviasiantuntija **Pentti Alanko** huomasi loistavan keltaisen pensaan tunnetun ornitologi **Thorsten Renvallin** (1868–1927) huvilan tummaa seinustaa vasten. Pensas osoittautui Suomessa harvinaiseksi kultaterttuseljapensaaksi, joka rekisteröitiin tutkimusnumerolla K-374. Helsingin yliopisto lisäsi pensasta pistokkaista, ja siten tästä kultaterttuseljasta tuli Suomessa lisättyjen kultaterttuseljojen kantaäiti.

Thorsten Renvall rakennutti vuonna 1913 kansallisromanttisen Harjula-huvilan, jota ympäröi nykyinen Tervapääskyn puutarha. Arkkitehtuuriltaan Harjula on ilmeisesti perheen ystävän, Kultarannan huvilatilankin suunnitelleen arkkitehti **Lars Soncin** käsialaa. Huvila sijaitsee Sääksmäen kirkon välittömässä läheisyydessä Kelhinharjun rinteessä ja on merkitty Valtioneuvoston hyväksymään kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten listaan.

– Huvilan puutarhan Thorsten Renvall suunnitteli itse: hän valitsi istutettavat perennat ja pensaat ja kiinnitti erityisesti huomioita kasvien väreihin. Suurin osa Renvallin aikaisista alkuperäisistä istutuksista on yhä jäljellä, ja huvila ja sitä ympäröivä kasvillisuus muodostavat hienon kokonaisuuden, kuvailee MTT:n tutkija **Merja Hartikainen**.

Keltaterttuseljan alkuperää tai tarkkaa istutusajankohtaa ei tiedetä, mutta pensas näkyy suurikokoisena 1920-luvulla otetuissa, Renvallin aikaisissa valokuviissa. Selja on puutarhan merkittävimpiä alkuperäisiä kasveja ja se on oli Thorsten Renvallin tyttären, **Rea Renvallin** silmäterä.

Yleisön ihailtavana

Puutarhan nykyisten omistajien aikana puutarhan kasvillisuutta on inventoitu ja sitä on hoidettu vanhoja kasvikantoja huolella ylläpitäen. Villiyttyneestä puutarhasta on kehkeytynyt vanhojen kasvien elävä geenipankki. Myös melkein kadonnut kultaterttuselja on alkanut elpyä.

– Olemme halunneet kunnioittaa Thorsten Renvallin jättämää kulttuuriperintöä kunnostamalla puutarhaa ja suojelemalla samalla puutarhan vanhoja kasvikantoja, kertovat huvilapuutarhan nykyiset omistajat **Kari** ja **Liisa Niinikangas**. Huvila avattiin vuonna 2002 yleisölle. Intiimi kulttuurikohde ja puutarhakahvila on auki heinäkuussa.

Lisätietoja:

tutkija Merja Hartikainen, MTT, puh. 029 531 7185, merja.hartikainen@mtt.fi
Tervapääskyn omistaja Liisa Niinikangas, puh. 040 526 4825, liisa.niinikangas@lighthouse.fi

Tervapääskyn osoite:

Sääksmäentie 825, Valkeakoski
www.lighthouse.fi/tervapaasky

Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT on Suomen johtava ruokajärjestelmän vastuullisuutta, kilpailukykyä ja luonnonvarojen kestäväää hyödyntämistä kehittävä tutkimuskeskus, www.mtt.fi. 1.1.2015 MTT yhdistyy Metsäntutkimuslaitos Metlan, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos RKTL:n ja Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus Tiken tilastopalveluiden kanssa **Luonnonvarakeskukseksi**, www.luonnonvarakeskus.fi